

**R.P. Leonardii Lessii E Societate Iesu Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censvris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 8. Vtrum hoc sacramentum sit omnibus exhibendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

conferendam primam gratiam, sed ad augmentum, & perfectionem: unde dicitur Sacramentum viventium: ergo supponit statum gratiae, qui sit vel re vera, vel bona fide putetur esse. Vide D. Thomam ad 2.

In immore sufficit virtus attritus

Vbi tamen aduerte, Si quis esset in peccato mortifero per ignorantiam, non iustificaretur per hoc Sacramentum, nisi haberet veram contritionem, vel saltem attritionem virtualem: quia peccatum mortiferum non potest sine penitentia remitti, etiamsi ignoratur, ut probandum est de Sacramento Pœnitentie. Cum hac moderatione intellige D. Thomam.

ARTICULUS VIII.

Vtrum hoc Sacramentum sit omnibus exhibendum?

25 R Espondet exhibendum omnibus. Ratio est, Quia sicut natura intendit, ut omnis qui corporaliter nascitur, ad perfectam ætatem perveniat; ita multò magis intendit Deus, ut omnis qui spiritualiter renascitur, perveniat ad statum perfectum vitæ spiritualis.

DUBIUM I.

Vtrum hoc Sacramentum sit conferendum in infantibus ante usum rationis?

26 Respondeo, Seruandam esse Ecclesiæ consuetudinem. Olim cum baptismus solùm bis in anno conferetur, scilicet in profecto Paschæ & Pentecostes, simul dabatur Sacramentum Confirmationis. Nam Episcopus facile bis poterat adesse, & minor erat fidelium multitudo. Vnde etiam tunc dabatur infantibus: vt patet ex Dionysio, Melchiade, & alijs. Vide Thomam Waldensem tomo 2. cap. 140.

Postea quando ob multitudinem, & alias causas, id non potuit seruari, separatim conferri coepit hoc Sacramentum: & ex illo tempore expeditum fere usque ad initium usus rationis: Quod & nunc passim seruatur; & probat Catechismus ad Parochos Pij V. Ratio est, Quia decet, ut si necessitas non premat, suscipiantur cum propria fide & deuotione; eadem sit Sacramentum tantæ dignitatis. Decet quoque, ut hoc Sacramento professionem fidei quisque per se faciat, cum in baptismō fecerit per alium. Denique ut periculum repetitionis vitetur.

Dices; Canone *Ut ieiuni. de Consecratione* diff. 5. dicitur, *Ut ieiuni veniant ad Confirmationem perfectæ ætatis, & vi moneantur antea confessionem facere: ergo &c.*

Respondeo, Canonem loqui de adultis, non de pueris: unde non sequitur pueros non posse confirmari. Vbi aduerte, non esse præceptum sub peccato mortali, ut ieiuni accedant: nec confutudo sub tam stricta obligatione hoc obseruat. Nam sepè hoc Sacramentum confertur post prandium. Valde tamen est consulendum. Similiter consulenda confessio, quamvis non sit præcepta, cum contrito, vel etiam attrito existimatæ contrito, etiam in peccatore sufficiat.

Aduertendum est, Et si infantibus non detur ordinariæ hoc Sacramentum, cō quod expectetur

usus rationis; tamen si iste usus non putetur futurus, hoc Sacramentum non est differendum. Ratio est, Quia non solum datur ad pugnam spiritualem, sed etiam ad sanctitatem & gloriam maiorem, ut patet ex D. Th. ad 4. Quod satis est, ut merito aliqui possit & debeat, etiamsi nunquam sit pugnatur, conferri. Vnde utilissime daretur etiam moribundis, siue infantes sint, siue adulti. Quid autem hoc non sit vitatum, fortassis causa est, quia non potest commode fieri Episcopis occupatis: & quia non est absolutè necessarium, ut Melchiades ait.

Deinde, etiam dari debet perpetuò amentibus, quidquid dicat Sotus. Non enim est ratio, cur Dandū tanto bono sint priuandi, cum per gratiam baptismale sint satis dispositi; & nulla in Sacramentum irreuerentia committatur: præsertim cum Patres dicant, sine hoc Sacramento non esse perfectum Christianum.

Tertio, Dari debet etiam amentibus, qui aliquando usum rationis habuerunt, si non putent ad mentem reddituri. Nec opus est vt hoc Sacramentum expresse petierint, suffici enim generalis voluntas, quia quisque fidelis, dum ratione vtitur, centetur velle omnia ordinaria salutis suæ adminicula; nec sciatur esse in malo statu.

DUBIUM II.

Vtrum Confirmationis præceptum, an consilium tantum?

27 Omnis consideratis, probabilius est, non esse usum præceptum, quod per se obligat fidèles ad Sacramentum Confirmationis. Vnde bonus sacramentum non est per se peccatum, saltem mortiferum. Colligitur ex D. Thoma hoc articulo: & Docet Caeritanus in Summa, verbo *Confirmationis*. Adrianus tractatu de Confirmatione art. 1. Franciscus Victoria de Confirmatione, quæst. 48. Couarruij lib. 1. Variarū resolutionum cap. 1. num. 9. Nauarrus in Enchiridio cap. 22. num. 9. Sotus distinctione 7. art. 8. & plerique alij recentiores. Probatur; quia tale præceptum vel esset directe à Christo Domino impositum, sicut præceptum Baptismi, & Eucharistia: vel oriaretur ex natura rei, supposita dumtaxat institutione huius Sacramenti: vel esset impositum ab Ecclesiâ. Atqui nullo horum modorum de tali præcepto constare potest: ergo non est introducendum. Patet Consequentia: Quia nullum præceptum obligans sub mortali introducendum, nisi satis constet extare; vt patet ex tractatu de Legibus.

Minor patet: Quod enim Dominus tale præceptum dederit, nec ex Scripturis, nec ex traditione habetur.

Quod etiam ex natura Sacramenti non oriatur, patet; quia hoc Sacramentum neque est necessarium ad salutem, vt patet in Infantibus: neque ad fidem constanter profitendam; nam alijs medijs, vt oratione, & boris operibus auxilium necessarium potest obtineri. Nam, licet hoc Sacramentum non esset institutum, obtineri posset quod necessarium est ad profitendam fidem. Denique, neque præceptum Ecclesiæ extat; nam usus Ecclesiæ non habet, vt quis cogatur ad hoc Sacramentum: alioquin maior cura adhiberetur, vt omnibus

omnibus administraretur, etiam morituri. Accedit, quod Ecclesia non soleat de Sacramentis precepta condere, præcipiendo absolute ipsum usum, sed solum determinando tempus.

Dices Apostoli Actorum 1. v. 4. habuerunt preceptum expectandi Spiritum sanctum, cuius infusio, est effectus Confirmationis: *Ei consenserunt precepit eis ab Hierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris &c.* Atqui haec promissio infusionis Spiritus sancti pertinet ad omnes, vt patet ex concione Petri Actorum 2. & ex testimonia Iohannis, quod Petrus adducit: ergo omnes habent præceptum hanc gratiam querendi.

Respondeo; Apostolis id præceptum, non tam ob gratiam gratum facientem, quam ob dona gratia data, quibus debebant instrui ad munus Apostolicum, sine quibus erant omnino inepti ad illum munus.

Dices Secundò, Patres dicunt, omnes debere hoc Sacramentum suscipere, ut sint perfecti Christiani. Et Melchiades Papa dicit Confirmationis auxilia victuris esse necessaria; & hoc Sacramentum ita esse coniunctum baptismi, ut nisi interveniente morte non posset separari, aut unum sine altero ritè perfici.

Respondeo; Itis verbis non significatur illa obligatio, nisi forte ea, quæ oritur ex natura rei supposita institutione. At satis constat ex natura rei non esse necessarium. Neque enim obligamur esse ita pleni Christiani, sed sufficit plenitudo, quæ est per baptismum, & postea alijs Sacramentis, ac bonis operibus perficimus. Et confirmatur, quia alioquin morituri esset necessario conferendum. Neque etiā obligamus ratione professionis fidei; quia alijs modis sufficiens ad hanc auxiliū potest impetrari. Significatur ergo tantummodo magna utilitas, quæ interdum vocatur necessitas.

Quod autem Melchiades ait, *vnum sine altero ritè non perfici, intellige secundum ritum & consuetudinem veteris Ecclesie, quæ solet hoc Sacramentum statim post baptismum conferre.*

Aduerte tamen; etiā omissione huius Sacramenti per se non sit peccatum, praesertim mortale, tamen potest esse ratione adjuncti. Primo, ratione contemptu, vt si quis nollet confirmari, existimans esse ré puerilem, & si indignam. Secundò, ratione scandalii, vt si puraretur contemnere, aut non esse Catholicus. Tertiò, ratione propria conscientie, vt si putaret se aliter nō fore satis firmum in fide, aut fidei confessione. Denique vix unquam potest hoc Sacramentum omitti sine aliquo peccato: quia vix potest adesse justa causa tanti boni negligendi, quod tam facile potest haberi.

Quod autem quidam dicunt Confirmationem debere præmitti ante Eucharistiam, id intellige ex decentia, non ex obligatione. Nusquam enim extat præceptum ad hoc obligans; neque consuetudo Ecclesie id semper seruat. Similiter non est obligatio, vt antecedat extremam Unctionem, vel Matrimonium. Addo, Non videri obligationem sub peccato mortifero, vt is qui ordinatur, aut etiam qui confort hoc Sacramentum, sit confirmatus. Ut colligitur ex Soto hoc loco, *Nauarro cap. 22. nū. 9. Victoria quæst. 46. de Confirmatione.*

Ratio est, *Quia nusquam tale præceptum habetur. Nec obstat Concilium Tridentinum sif. 23. cap. 4. ubi dicit, Ne quis consurá initietur, qui*

non sit confirmatus. Quia nullum est verbum quod indicet propriè dictum præceptum. Valde rāmen est reprehensibile, si fieret contrarium.

ARTICVLVS IX.

Vtrum hoc Sacramentum sit conferendum in fronte?

R^espondetur, Unctionem Chrysostatis esse in fronte perficiendam, idque in formam Crucis. Ita Concilium Florentinum, quod utrumque definit.

Notandum est Primò, Remotam quidem materiam huius Sacramenti esse Chrisma ab Episcopo benedicte: sed proximam esse, Unctionem frontis in modum Crucis, sicut in Baptismo, proxima materia est ablutio; in extrema Unctione oler illatio.

Notandum Secundò, Hanc signationem in fronte esse de substantia huius Sacramenti, adeò ut si in alia parte fiat, v. g. in vertice, non confitit Sacramentum: ut communiter Doctores, Durandus, Scotus, Paludanus, & alij distinctione 7. Nam in hoc distinguitur haec vñctio Confirmationis, ab vñctione Baptismi qua sit in vertice, ut patet ex testimonij supra citatis. Vnde Pontifices docent solis Episcopis licere signare baptizatos in fronte. Vide Innocentium I. epist. 1. cap. 3. Damasum epist. 4. Leonem I. epist. 83. & alios. Idem aperte docent Patres. D. Augustinus in illud Psalmi 141. verl. 4. *In via hac quæ ambulabam &c.* dicit quædam Sacra menta accipi in toto corpore, ut Baptismum; quædam in fronte, ut Eucharistiam; quædam in fronte, ut signaculum crucis in Confirmatione: *Quia, inquit, frans est locus pudoris, ut non erubescamus Dominum confiteri.* Idem expressè habet Concilium Florentinum. Vnde deceptus est Franciscus Victoria, quæst. 5. expositus hoc esse solum necessarium necessitate præcepti, non Sacramenti.

Notandum Tertiò, Signum crucis esse de substantia, quia exprimitur in forma. Idem insinuant Patres, dum dicunt frontem signari: hoc enim signum apud Christianos non est aliud, quam signum crucis. Ratio est, quia efficimur milites Christi; vnde eius Characterem, quod est signum crucis, oportebat accipere.

Notandum Quartò, Valde probabile esse hanc vñctionem debere fieri immediatè per manus Episcopi; nec satis esse, vt fiat medio instrumento, quia requiritur manus impositio: ut patet ex supra dictis. Debet ergo manu tangere. Sufficit tamen pollex, vel digitus; quia sic dicimus manu tangere.

ARTICVLVS X.

Vtrum is qui Confirmatur, debet teneri ab aliquo?

R^espondetur, Eum, qui confirmatur, debere habere fuscoprem, à quo in militia Christiana instruatur: sicut qui baptizatur habet fuscoprem, à quo instruatur in ihs, quæ ad communem fidem, & mores pertinent.

Notandum est Primò, Hanc ceremoniam esse valde antiquam, ut patet ex Canonc In Catechis-

30
Solvantur
Objectiones.

An. & qua
si necessi-
tas susci-
piendi Sa-
cramentum
Conforma-
tionis.

31
Omissio
huius Sa-
cramenti
vnde, &
quibus ti-
tulis possit
esse pecca-
tum.

32
An hoc Sa-
cramentum
debeat pre-
miti sa-
cramento
Eucha-
ristie, vel
alijs.

33

Innocent.
Damaius.
Leo. 1.
August.

Item non
valer, si hac
abiq. signo
crucis.

Debet fieri
per manum
Episcopi
sine medio
instrumen-
to.

Affirmata